ЎзРВБнинг 2023 йил "29" сентябрдаги
154-сонли буйруғига
1-Илова

ТАСДИҚЛАЙМАН
"Ўзбекистон республика валюта биржаси" АЖ
Бош директори
Р.Р.Усманов

«___» _____ **2023 й.**
29.09.23

"Ўзбекистон республика валюта биржаси" АЖда монополияга қарши комплаенс тизимини жорий этиш ва унинг ишлаш тартиби тўғрисида
НИЗОМ

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низом Ўзбекистон Республикасининг "Рақобат тўғрисида"ги Қонуни, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 6 июлдаги ПФ-6019-сонли "Рақобат муҳитини янада ривожлантириш ва иқтисодиётдаги давлат иштирокини қисқартириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармони, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 2 мартдаги 114-сонли "Монополияга қарши комплаенс тизимини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарорига мувофиқ ишлаб чиқилган бўлиб, "Ўзбекистон республика валюта биржаси" АЖ (кейинги ўринларда – ЎзРВБ)да монополияга қарши комплаенс тизимини жорий этиш, унинг фаолият юритиш ва мониторинг қилиш тартибини белгилайди.

2. Мазкур Низомда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

монополияга қарши курашиш органи - Ўзбекистон Республикаси Монополияга қарши курашиш қўмитаси ва унинг ҳудудий бошқармалари;

монополияга қарши комплаенс - фаолиятнинг рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатларига мувофиқлигини таъминлаш, ҳуқуқбузарликлар хавфини аниқлаш ва уларнинг олдини олишга қаратилган ички ташкилий чора-тадбирлар ва таомиллар тизими;

монополияга қарши комплаенс тўғрисидаги ҳисобот - ЎзРВБда рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатларига амал қилинишини ташкил этиш ҳақидаги ахборотни ўз ичига оладиган ҳужжат;

ваколатли шахс (бўлинма) - ЎзРВБ Ижроия органи (Бош директор)га бевосита бўйсунадиган, монополияга қарши комплаенс тизимини ишлаб чиқиш, жорий этиш ва унинг тегишли мониторингини, шунингдек, фаолиятини таъминлаш учун масъул бўлган алоҳида таркибий бўлинма ёки шахс;

савдолар - товар ва хизматларни харид қилиш ва сотиш билан боғлиқ бўлган таомиллар, шу жумладан, электрон савдо таомиллари.

3. Қуйидагилар монополияга қарши комплаенс тизимининг асосий вазифалари ҳисобланади:

рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талабларининг эҳтимолий бузилиш хавфларини аниқлаш ва баҳолаш ҳамда уни бошқариш;

ЎзРВБ фаолиятининг рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талабларига мувофиқлигини таъминлаш ва мониторинг қилиш;

ЎзРВБ фаолиятида рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талаблари бузилишининг ҳамда раҳбар ва ходимлар томонидан ўз вазифаларини бажариш жараёнида рақобатга зид хатти-ҳаракатлар амалга оширилишининг олдини олиш;

ЎзРВБда монополияга қарши комплаенс тизими ишлаш самарадорлигини баҳолаш ва таъминлаш;

ЎзРВБ ходимларида рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талаблари бузилишини олдини олиш ва мунтазам равишда ушбу йўналиш бўйича уларнинг малакасини ошириш юзасидан ўқитиш йўли билан рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатларига доир фикрларини ривожлантириш.

2-боб. Монополияга қарши комплаенс тизимини ташкил этиш

4. ЎзРВБда монополияга қарши комплаенс тизимини жорий этиш, унинг фаолият юритишини таъминлаш ва мониторинг қилиш мақсадида алоҳида таркибий бўлинма ёки ваколатли шахс тайинланади.

ЎзРВБда монополияга қарши комплаенс тизимини ташкил этиш ва унинг ишлаш самарадорлигини баҳолаш ЎзРВБ Ижроия органи томонидан амалга оширилади.

5. ЎзРВБда монополияга қарши комплаенс тизимини жорий этиш ва унинг фаолиятини мониторинг қилиш таркибий бўлинма ёки ваколатли шахс томонидан амалга оширилади.

6. Ваколатли шахс (бўлинма) қуйидагиларни амалга оширади:

рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талаблари бузилишини мониторинг қилади;

фаолиятга тегишли материалларни таҳлил қилади (шу жумладан, рақобатни ва (ёки) истеъмолчиларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини чеклайдиган нормаларни аниқлашга қаратилган ички ҳужжатларни хатловдан ўтказади), аниқланган камчиликларни бартараф этишга йўналтирилган чораларни ишлаб чиқади;

рақобат чекловларини келтириб чиқариши мумкин бўлган омилларни аниқлайди ва уларни бартараф этиш бўйича таклифлар ишлаб чиқади;

монополияга қарши комплаенс тизимининг фаолият юритиши билан боғлиқ масалалар бўйича бошқа тузилмавий бўлинмалар билан ўзаро алоқаларни мувофиқлаштиради;

рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талаблари бузилиши билан боғлиқ ички ўрганиш ишларини ташкил этади;

монополияга қарши курашиш органи билан рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талаблари бузилиши бўйича ўзаро ахборот алмашади;

рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талабларининг бузилиш хавфларини камайтириш мақсадида бир йилга мўлжалланган "Йўл харитаси"ни ишлаб чиқади ва амалга оширилишини таъминлайди;

рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари ўзгаришларини мониторинг қилади, шунингдек, идоравий ҳужжатларга тегишли ўзгартиришлар киритиш юзасидан таклифлар киритади;

рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талабларининг бузилиш хавфларини аниқлайди, хавфлар билан боғлиқ ҳолатлар ҳисобини юритади ва юзага келиш эҳтимолини белгилайди;

ЎзРВБ фаолиятида рақобат чекловларини келтириб чиқариши мумкин бўлган манфаатлар тўқнашувини аниқлайди, уларни бартараф этиш бўйича таклифлар ишлаб чиқади;

ЎзРВБ ходимларига рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талабларига амал қилиш билан боғлиқ масалалар бўйича маслаҳатлар беради;

монополияга қарши комплаенс масалалари бўйича мунтазам равишда тренинглар ўтказади;

ЎзРВБ томонидан қабул қилинадиган ҳужжатларнинг лойиҳаларини ўрганади ва рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талабларининг бузилишини келтириб чиқариши мумкин бўлган нормалар аниқланган тақдирда, бу ҳақда Бош директорни хабардор қилади;

ҳар йили биринчи февралга қадар монополияга қарши комплаенс ҳақидаги ҳисоботни ЎзРВБ Бош директорига тасдиқлаш учун тақдим этади.

7. Ваколатли шахснинг (бўлинманинг) лавозимга тайинланиши ва лавозимдан озод этилиши ЎзРВБ Ижроия органи томонидан ўрнатилган тартибда амалга оширилади.

Бунда, ваколатли шахс (бўлинма) тўғрисида маълумот Ўзбекистон Республикаси Монополияга қарши курашиш қўмитасининг тегишли ҳудудий бошқармаларига хабарнома юбориш орқали тақдим этилади.

Ваколатли шахс (бўлинма) ЎзРВБ Ижроия органига бўйсунади ва ҳисобдор бўлади.

8. Ваколатли шахс (бўлинманинг масъул ходимлари) лавозимига номзод қуйидаги талабларга жавоб бериши лозим:

иқтисодиёт, бошқарув тизими (менеджмент), ҳуқуқ йўналишларидан бири бўйича олий маълумотга эга бўлиши;

устувор равишда комплаенс, хавфларни бошқариш, ички аудит, ЎзРВБ фаолиятини юридик таъминлаш йўналишлари бўйича камида бир йиллик иш тажрибасининг мавжудлиги.

3-боб. Рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талабларининг бузилишини аниқлаш

9. ЎзРВБда рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талабларининг бузилиш хавфларини аниқлаш мақсадида ваколатли шахс (бўлинма) томонидан қуйидагилар амалга оширилади:

рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талабларининг бузилишига ёки бозорда рақобатни чеклашга олиб келадиган нормалар ва қоидаларни аниқлаш мақсадида норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ўрганиш;

жорий этиладиган янги чекловлар, рухсат бериш тартиб-таомилларининг янги турлари, лицензияларни, шунингдек, рухсат бериш хусусиятига эга ҳужжатларни ёки лицензияларни олиш учун қўшимча талаблар ёки шартларни ҳамда техник тартибга солиш талабларининг жорий этилишини ўрганиш;

тендер ва биржа савдолари ўтказилишига қўйиладиган монополияга қарши талабларга амал қилинишини таҳлил қилиш;

давлат харидларининг рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талабларига мувофиқлигини ўрганиш;

аниқланган рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талабларини бузиш ҳолатларини таҳлил қилиш;

рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатларини қўллаш амалиётини мониторинг ва таҳлил қилиш;

рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талабларининг бузилиш хавфларини камайтириш бўйича ишлаб чиқилган ва амалга оширилаётган чора-тадбирлар самарадорлигини мунтазам равишда баҳолаш;

ЎзРВБнинг рақобат тўғрисидаги тартиб-таомилларга, шу жумладан, савдолар ва биржа савдоларини ўтказиш ва уларда қатнашиш бўйича талабларга амал қилишини ўрганиш;

вужудга келиш эҳтимоли бўлган монополияга қарши хавфларни таҳлил қилиш ва уларнинг рўйхатини комплаенс-хавфлар харитаси кўринишида тузиш;

рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талабларининг бузилиш хавфларини камайтириш бўйича ишлаб чиқилган ва амалга оширилаётган тадбирларнинг самарадорлигини мунтазам равишда баҳолаш.

ЎзРВБ фаолиятининг хусусиятидан келиб чиққан ҳолда, монополияга қарши комплаенс тизимининг самарали ишлашига қаратилган бошқа чора-тадбирлар ҳам амалга оширилади.

10. Рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талабларининг бузилиши бўйича аниқланадиган хавфлар ваколатли шахс (бўлинма) томонидан мазкур низомга иловага мувофиқ даражалар бўйича тақсимланади.

11. Рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талабларининг бузилиш хавфларини таҳлил қилиш, аниқлаш ва баҳолаш тўғрисидаги ахборот монополияга қарши комплаенс ҳақидаги ҳисоботга киритилади.

4-боб. Монополияга қарши комплаенс тизимининг ишлаш самарадорлигини баҳолаш

12. ЎзРВБда монополияга қарши комплаенс тизимининг ишлаш самарадорлигини баҳолаш бўйича асосий кўрсаткичларни ҳисоблаш монополияга қарши курашиш органи томонидан ишлаб чиқилган методикага асосан ҳисоблаб борилади.

13. Ваколатли шахс (бўлим) ЎзРВБда монополияга қарши комплаенс тизимининг эришилган асосий самарадорлик кўрсаткичларини баҳолайди (йилда камида бир марта).

14. ЎзРВБда монополияга қарши комплаенс тизимининг ишлаш самарадорлигини баҳолаш бўйича асосий кўрсаткичларга эришилгани тўғрисидаги ахборот монополияга қарши комплаенс ҳақидаги ҳисоботга киритилади.

5-боб. Монополияга қарши комплаенс ҳақидаги ҳисобот

15. Монополияга қарши комплаенс ҳақидаги ҳисобот қуйидагиларни ўз ичига қамраб олади:

рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талабларининг бузилиш хавфлари бўйича ўтказилган баҳолаш натижалари ҳамда уларни камайтириш мақсадида тегишли чора-тадбирларнинг бажарилиши;

монополияга қарши комплаенс тизимининг асосий самарадорлик кўрсаткичларига эришилгани ҳақидаги ахборот.

16. ЎзРВБ томонидан тасдиқланган монополияга қарши комплаенс бўйича ҳисобот ЎзРВБ расмий веб-сайтида жойлаштирилади ва уч иш куни ичида монополияга қарши курашиш органига юборилади.

6-боб. Якуний қоидалар

21. Мазкур низомни қўллаш билан боғлиқ низолар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳал этилади.

22. Мазкур низом талабларини бузишда айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгар бўладилар.

Низомга
ИЛОВА

Рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талабларининг бузилиш даражаси бўйича НАМУНАВИЙ ХАВФЛАР ТАСНИФИ*

Эҳтимолликни баҳолаш (юз бериш эҳтимоллари)	Оқибатлар даражаси		
	Паст	Ўртача	Юқори
Юқори эҳтимоллик			
Ўртача эҳтимоллик			
Паст эҳтимоллик			

**) Рақобат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талабларининг бузилиш даражаси бўйича хавфлар таснифи тавсиявий аҳамиятга эга бўлиб, бозор фаолиятининг ўзига хос хусусиятига қараб ўзгартирилиши мумкин.*